

ODLAGANJA

Evropska komisija je odložila svoj plan da predloži novi klimatski cilj EU do 2040.

Rast globalne potražnje za energijom u 2024. dvostruko veći od proseka

EU: Izmene energetske zakona radi pomaganja ugroženim industrijama?

ACER: Principi za pravedne tarife elektroenergetske mreže

Slovačka će ukinuti subvencije za obnovljive izvore energije do 2026.

EU: Španija da ne plaća odštetu zbog smanjenja subvencija za OIE

Bugarska zbog kašnjenja gubi 600

DOSIJE: ACER -Tržište energetskog tržišta EU je na raskrsnici

SADRŽAJ

EU odlaže objavljivanje predloga klimatskih ciljeva za 2040.	OVDE
Rast globalne potražnje za energijom u 2024. skoro dvostruko veći od proseka	OVDE
ACER: Principi za pravedne tarife elektroenergetske mreže	OVDE
Električna energija iz obnovljivih izvora dostiže 47 posto u 2024.	OVDE
Slovačka će ukinuti subvencije za obnovljive izvore energije do 2026.	OVDE
EU: 47 strateških projekata za metale ključne za energetska tranziciju	OVDE
EU poručila Španiji da ne plaća odštetu zbog smanjenja subvencija za OIE	OVDE
EU odobrila Španiji plan subvencije za skladištenje energije	OVDE
Francuska smenjuje čelnika EDF-a dok priprema izgradnju 6 novih nuklearki	OVDE
Nemačka i Francuska traže fleksibilnije ciljeve EU za dopunu skladišta gasa	OVDE
Buduća nemačka vladina koalicija će se držati izlaska iz uglja do 2038.	OVDE
Rumunija očekuje lavovski deo cilja EU za skladištenje CO2	OVDE
Britanski energetska regulator ubrzava ulaganja u mrežu od 5 mlrd evra.....	OVDE
Komisija razmatra izmene energetska zakona radi pomaganja industrijama	OVDE
Komisija obećava da će spasiti proizvođače čelika iz EU	OVDE
Lobi EU hemijske industrije traži od Komisije plan spašavanja od 10 tačaka	OVDE
Bugarska zbog kašnjenja gubi 600 miliona evra iz Plana oporavka	OVDE
DOSIJE: ACER -Tržište energetska tržišta EU je na raskrsnici	OVDE

EU odlaže objavljivanje predloga klimatskih ciljeva za 2040.

BRISEL – Evropska komisija je odložila svoj plan da predloži novi klimatski cilj EU u prvom kvartalu ove godine, odgađajući pokretanje očekivane obaveze smanjenja emisija do 2040. godine, saopšteno je 21. marta, javlja **Rojters**.

Brisel je prošlog meseca saopštio da će u ovom tromesečju izmeniti klimatski zakon EU - što je dugo planirani potez kojim bi se postavio cilj do 2040. da zemlje ostanu na pravom putu između njihovog cilja emisija iz 2030. i cilja bloka za nultu neto emisiju do 2050. godine.

Međutim, predlog je naišao na političko protivljenje, a neke države članice i zakonodavci oklevaju da podrže smanjenje emisija od 90 posto, za koje je Komisija ranije naznačila da bi trebalo biti postavljeno kao cilj do 2040. godine.

Klimatski ciljevi EU u zakonu određuju koliko zemlje moraju smanjiti svoje neto emisije, u poređenju sa nivoima iz 1990. godine.

„Možemo sa sigurnošću pretpostaviti da neće biti usvojen u prvom kvartalu“, rekao je portparol Komisije na redovnom brifingu za novinare 21. marta, ne precizirajući kada će cilj biti predložen.

EU - kao i većina zemalja u svetu - takođe je propustila februarski rok za podnošenje klimatskog plana UN-u za 2035. godinu, za koji je Komisija rekla da bi trebalo da bude izveden iz cilja EU do 2040. godine.

EU je obećala da neće odustati od svojih obaveza vezanih za klimatske promene, uprkos tome što je predsednik Donald Tramp odbacio zelene ciljeve SAD-a, najveće svetske ekonomije, i povukao ih iz Pariskog sporazuma o klimi.

Evropa je kontinent koji se najbrže zagrejava na planeti, ali se evropska zelena agenda suočava sa sve većim pritiskom industrije i nekih vlada, koje kažu da ekološka pravila štete preduzećima koja se već bore s visokim cenama energije i slabom potražnjom. EU se ovog meseca složila da olabavi pravila o smanjenju CO2 za proizvođače automobila, nakon molbi industrije.

„Ne vidim da većina podržava 90%“, rekao je jedan diplomata EU, misleći na stavove zemalja EU o cilju do 2040. godine.

Rast globalne potražnje za energijom u 2024. skoro dvostruko veći od proseka

PARIZ - Globalna potražnja za energijom rasla je bržim tempom od proseka u 2024. kako je potrošnja električne energije rasla širom sveta – s povećanim učešćem obnovljivih izvorima energije i prirodnog gasa koji pokriva većinu dodatnih energetske potreba, prema novom izveštaju Međunarodne agencije za energiju, **IEA**.

Global Energy Review 2025

Najnovije izdanje Globalnog energetskeg pregleda IEA, objavljenog 24. marta, prva je globalna procena trendova u energetskeg sektoru za 2024.

U izveštaju se navodi da je globalna potražnja za energijom porasla za 2,2% prošle godine – manje od rasta BDP-a od 3,2%, ali znatno brže od prosečnog godišnjeg povećanja potražnje od 1,3% između 2013. i 2023.

Ubrzanje rasta globalne potrošnje energije u 2024. predvođeno je elektroenergetskim sektorom, sa porastom za skoro 1.100 teravat-sati, ili 4,3%. Ovo je skoro duplo više od godišnjeg proseka u protekloj deceniji.

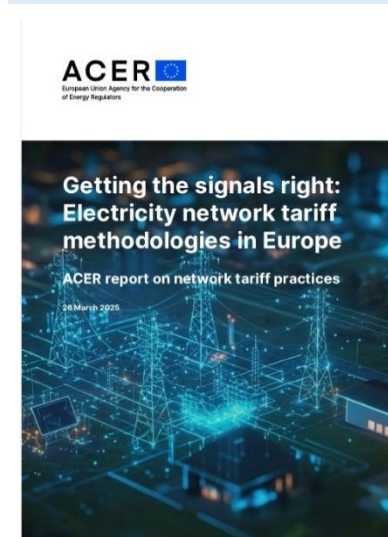
Povećanje ponude izvora sa niskim emisijama pokrilo je većinu povećanja globalne potražnje za električnom energijom u 2024. Količina novih obnovljivih kapaciteta energije instaliranih širom sveta porasla je na oko 700 gigavata, postavljajući novi godišnji rekord 22. godinu zaredom.

Povećanje kapaciteta nuklearne energije dostiglo je peti najviši nivo u poslednje tri decenije. Kao rezultat toga, 80% povećanja globalne proizvodnje električne energije u 2024. godini osigurali su obnovljivi izvori i nuklearna energija, što je prvi put zajedno doprinelo 40% ukupne proizvodnje.

Kao rezultat veće potrošnje energije, prirodni gas je doživeo najveći porast potražnje među fosilnim gorivima u 2024. Potražnja za gasom porasla je za 115 milijardi kubnih metara (bcm), ili 2,7%, u poređenju sa prosekom od oko 75 milijardi kubnih metara godišnje u protekloj deceniji.

ACER: Principi za pravedne tarife elektroenergetske mreže

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju energetskeg regulatora (ACER) **objavila je** 26. marta [Izveštaj](#) o metodologijama tarifa električne mreže u kome analizira kako se postavljaju mrežne tarife u celoj EU

i kako se troškovi mreže raspoređuju na različite korisnike mreže (npr. generatore, potrošače, baterije ili druge operatore za skladištenje).

Takođe povećava transparentnost u

određivanju tarifa za električnu mrežu razmenom nacionalnih praksi i nudi uvid u nekoliko tarifnih izazova sa kojima se suočavaju regulatori.

ACER je više puta naglašavao da, radi konkurentnosti u EU, troškovi mreže moraju biti obuzdani jer su oni jedan od glavnih pokretača troškova električne energije.

Koje su ključne poruke ACER-a?

- Ispravan signal cena je ključ. Kako energetska tranzicija napreduje, očekuje se da će troškovi mreže rasti i činiti veći deo računa za električnu

energiju. Osiguravanje da mrežne tarife šalju prave signale cena optimizuje korišćenje i smanjuje troškove mreže.

- Obustavljanje rasta troškova mreže važno je za konkurentnost EU i pristupačnu električnu energiju. Mere otporne na budućnost trebalo bi da osiguraju da svi korisnici mreže primaju signale za fleksibilnost i efikasnost sistema.
- Mrežne tarife treba da odražavaju troškove kako bi podstakle korisnike da prilagode proizvodnju i potrošnju električne energije.
- Dve trećine zemalja EU nedavno je napravilo (ili planira uskoro napraviti) velike revizije svojih metodologija mrežnih tarifa. Mnoge od ovih promena su u skladu s prethodnim preporukama ACER-a.
- Bitan je kontekst lokalnog elektroenergetskog sistema. Ne može se lako pronaći jedno rešenje koje odgovara svima: ovaj izveštaj predstavlja odabrane nacionalne prakse iz kojih regulatori mogu crpeti inspiraciju za povećanje efikasnosti sistema i smanjenje troškova električne mreže, prilagođavajući ih lokalnim potrebama.

ACER nudi 10 principa za nacionalna regulatorna tela (NRA) koje treba uzeti u obzir prilikom postavljanja ili odobravanja svojih sledećih tarifnih metodologija za prenos ili distribuciju. Oni imaju za cilj:

- poboljšati transparentnost i uporedivost metodologija mrežnih tarifa;
- osigurati nediskriminaciju među korisnicima mreže;
- promovisati reflektivnost troškova i efikasne signale cena; i
- podsticati angažman aktera pre velikih revizija metodologije.

Električna energija iz obnovljivih izvora dostiže 47 posto u 2024

BRISEL - U 2024. godini 47,4% neto električne energije proizvedene u EU dolazi iz obnovljivih izvora energije, što je povećanje za 2,6 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu, objavila je statistička kancelarija Evropske unije, **Eurostat**.

Među zemljama EU, Danska je imala najveći udeo obnovljivih izvora u neto proizvodnji električne energije sa 88,8%, uglavnom iz vetra, zatim Portugalija (87,4%, uglavnom vetar i hidro) i Hrvatska (73,8%, uglavnom hidro). Najmanje učešće obnovljivih izvora energije ima Malta (15,1%), Češka (17,5%) i Kipar (24,1%).

Energija vetra i hidroenergije činile su više od dve trećine ukupne električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora (39,1% odnosno 29,9%). Preostala jedna trećina električne energije dolazi iz solarne energije (22,4%), zapaljivih goriva (8,1%) i samo oko 0,5% od geotermalne energije.

Slovačka će ukinuti subvencije za obnovljive izvore energije do 2026.

BRATISLAVA – Slovačka će ukinuti subvencije za obnovljivu energiju do 2026. godine, a šef državnog energetskog regulatora upozorio je na „špekulante“ "poslovne lobističke organizacije" i na politički motivisane promotere „zelene ideologije“.

Ovaj potez će uticati na oko 600 proizvođača obnovljive energije. Jozef Holjenčík, dugogodišnji kritičar obnovljivih izvora energije, u više navrata je osudio njihov "haotičan" razvoj.

Solar i vetar su nepouzdan, čak i u tradicionalno pro-obnovljivim zemljama, rekao je on, dodajući da bi "zdravi energetski miks" u EU trebalo da bude zasnovan na nuklearnoj energiji.

Pojedinci bi trebalo da imaju slobodu da ulažu u solarne panele ili toplotne pumpe za svoje domove, ali državne subvencije ne bi trebalo da dolaze "na račun građana Slovačke i EU" ili koristiti špekulantima i "političkim promoterima zelene ideologije".

Slovački Regulatorni ured za mrežnu industriju (URSO) saopštio je da, iako će privilegije pristupa mreži ostati, subvencije fid-in tarifama– koje se finansiraju putem računa za električnu energiju – više nisu favorizirane.

Komisija već smatra revidirani cilj Slovačke za obnovljivu energiju od 23% do 2030. nedovoljnim, s obzirom na ukupni cilj EU od 42,5%.

EU objavila listu od 47 strateških projekata za metale ključne za energetska tranziciju

BRISEL – Evropska komisija objavila je u utorak listu od 47 strateških projekata za povećanje proizvodnje u EU 14 od 17 materijala koje smatra ključnim za njenu energetska tranziciju i sigurnost.

Lista je do implementacije Zakona o kritičnim sirovinama dogovorenog 2023. u kojem blok ima za cilj da iskopa 10%, preradi 40% i reciklira 25% svojih potreba do 2030. godine, piše **Rojters**.

Materijali uključuju bazne metale aluminijum, bakar i nikel, zajedno sa ključnim materijalom za baterije litijumom i elemente retkih zemalja koji se koriste u permanentnim magnetima za vetroturbine ili u električnim vozilima.

47 projekata nalazi se u 13 zemalja članica Evropske

unije: Belgiji, Francuskoj, Italiji, Nemačkoj, Španiji, Estoniji, Češkoj, Grčkoj, Švedskoj, Finskoj, Portugalu, Poljskoj i Rumuniji, saopštila je

Komisija.

Dvadeset i pet uključuje ekstrakciju, 24 preradu i 10 recikliranje, a neki imaju kombinaciju ovih karakteristika.

Biće objavljeno više lista za pokrivanje preostalih materijala, uključujući projekte izvan bloka..

Projekti će imati koristi od pojednostavljenih izdavanja dozvola ograničenih na proces od najviše 27 meseci za rudarstvo i 15 meseci za preradu ili recikliranje. Izdavanje dozvola je kočnica za mnoge zelene projekte u celom bloku, dodajući godine razvoju, jer se kompanije bore s pravilima 27 država članica, kao i s pravilima lokalnih zajednica.

EU poručila Španiji da ne plaća odštetu zbog smanjenja subvencija za OIE

MADRID – Evropska komisija je 24. marta poručila Španiji da ne plaća nikakvu odštetu u slučaju u vezi sa potraživanjima u iznosu od milijardi evra na ime smanjenja subvencija za obnovljivu energiju pre više od decenije.

Strani investitori, uglavnom investicioni fondovi, pokrenuli su sudski postupak protiv Španije nakon što je prethodna konzervativna vlada smanjila subvencije za obnovljive izvore energije 2013. godine kako bi smanjila deficit tarifa električne energije stvaran godinama veštački niskih cena.

Slučajevi su pokrenuti prema Ugovoru o energetskejoj povelji, međunarodnom ugovoru koji omogućava energetskim kompanijama da tuže vlade zbog politika koje štete njihovim investicijama.

Komisija EU, nakon dugotrajne istrage, saopštila je u prošli ponedjeljak da bi plaćanje arbitraže prekršilo pravila EU o državnoj pomoći, koja sprečavaju vlade da daju nepravedne prednosti jednoj firmi u odnosu na konkurente, prenosi **Rojters**.

Presudom se Španiji nalaže da ne plaća nikakvu odštetu na osnovu arbitražne presude i da osigura da se odluka ne može tražiti na bilo koji drugi način.

Međunarodni investitori podneli su ukupno 51 arbitražu zbog ukidanja španskih subvencija za obnovljive izvore energije u vrednosti od 10,6 milijardi evra, saopštilo je ministarstvo.

EU odobrila Španiji plan subvencije za skladištenje energije

BRISEL – Evropska komisija je odobrila Španiji plan subvencije za skladištenje energije od 700 miliona evra koja će Španiji omogućiti korišćenje velikih skladišta energije uz sufinansiranje do 85%.

Subvencije e biti dostupne za samostalna skladišta energije, projekte instalirane uz objekte obnovljive energije i skladišta planirana u sklopu termoelektrana, prenosi **ESS News**.

Program od 700 miliona evra, koji vodi špansko Ministarstvo za ekološku tranziciju i demografski izazov, ponudiće usklađeno finansiranje u vrednosti do 85% troškova lokacija za skladištenje energije.

Francuska smenjuje čelnika EDF-a dok priprema izgradnju 6 novih nuklearki

PARIZ - Francuska planira promenu rukovodstva u državnom elektroenergetskom kolosu EDF, dok se kompanija priprema za izgradnju šest novih nuklearnih reaktora u toj zemlji.

Bernard Fontana, trenutno šef grupe za nuklearni inženjering Framatome, u većinskom vlasništvu EDF-a, predložen je za novog generalnog direktora, umesto

Luka Remonta koji je na tom mestu bio dve godine, saopšteno je 21. marta iz kabineta predsednika Emanuela Makrona.

Prema britanskom dnevniku **Fajnenšel Tajms**, ovaj potez usledio je nakon višemesečnih tenzija oko strategije i rizika od prekoračenja troškova izgradnje šest novih reaktora. Konačna odluka o ulaganju očekuje se 2026. godine.

Očekuje se da će pregovori između EDF-a i države oko finansiranja biti finalizirani u "narednim nedeljama", navodi se u saopštenju. Detalji sporazuma će potom biti poslani Evropskoj komisiji na odobrenje.

Plan izgradnje najmanje šest novih reaktora – uz nove obnovljive kapacitete – deo je napora Francuske da osigura dugoročnu energetska sigurnost kako njena postojeća nuklearna flota stari. To je takođe ključno za ambiciju nacije da do sredine stoleća postane CO21 neutralna.

Nemačka i Francuska traže fleksibilnije ciljeve EU za dopunu skladišta gasa

BRISEL - Grupa zemalja članica EU, uključujući najveće ekonomije Njemačku i Francusku, tvrdi da bi blok trebalo da omogući veću fleksibilnost u svom trenutno obavezujućem cilju od 90% punog skladišta prirodnog gasa do 1. novembra svake godine, kako bi se izbegli skokovi cena i tržišne špekulacije.

Nemačka i Francuska se zalažu za niži ili barem fleksibilniji cilj, kao deo tekućih pregovora s EU o produženju ciljeva punjenja skladišta do 2027. godine, rekli su 20. marta za **Blumberg** upućeni izvori.

Nakon ruske intervencije na Ukrajinu 2022. i obustave isporuke gasa ruskim gasovodima većini zemalja EU, Evropska komisija je usvojila cilj da nivoi skladišta prirodnog gasa u EU budu 90% popunjeni do 1. novembra svake godine, uoči zime.

Međutim, ovaj rigidni cilj od 1. novembra stvorio je probleme mnogim tržišnim igračima.

Kreatori politike u zemljama, uključujući Nemačku, Italiju i Holandiju, zabrinuti su da bi trenutne visoke cene gasa za letne mesece učinile neisplativim za gasne kompanije i trgovce da skladište gas.

Tokom razgovora koji su u toku, Holandija, Slovačka i Mađarska su među grupom zemalja koje traže 10 procentnih poena fleksibilnosti u cilju da do 1. novembra imaju puna skladišta od 90%, prema Blumbergovim izvorima.

Poljska, koja predsedava rotirajućim predsedavajućim EU tokom prve polovine godine, navodno je ponudila dodatnu fleksibilnost — zamenila je 1. novembar rasponom od 1. oktobra do 1. decembra, po kojem bi zemlje EU trebale imati dovoljno puna skladišta gasa.

"Podržavamo manje rigidne zahteve za nivo skladištenja", rekao je 20. marta za Blumberg portparol nemačke vlade. „Više fleksibilnosti može osigurati da se pritisak za punjenje svih skladišta plina podjednako smanji i da se tržišni ulovi normalizuju", dodao je on.

S obzirom da se skladišta u EU iscrpljuje najbržim tempom u poslednjih sedam godina nakon hladne zime, letna sezona punjenja predstavlja nekoliko izazova u pogledu dostupnosti, cena i novca koji će Evropa morati potrošiti na dodatni LNG, konstatuje Blumberg.

Buduća nemačka vladina koalicija će se držati izlaska iz uglja do 2038.

BERLIN - Buduća savezna vlada hrišćanskih demokrata (CDU/CSU) i socijaldemokrata (SPD) planira da eliminiše nemačke elektrane na lignit u zavisnosti od toga koliko brzo se gasne elektrane mogu dodati u mrežu, navodi se u koalicionom dokumentu koji je video *Euractiv*.

"Zadržavamo se dogovorenog puta postupnog ukidanja proizvodnje električne energije na lignit najkasnije do 2038.", navodi se u dokumentu koji je procurio u minuli utorak.

Odlazeća vladina koalicija između SPD-a, Zelenih i Slobodnih demokrata zalagala se za završetak 'izlaska iz uglja i lignita' zemlje do 2030. godine, što se sada čini neostvarivim.

Još jedan omiljeni projekat demohrišćana - ponovno uvođenje nuklearne energije - pripisuje tehnologiji potencijalno "važnu ulogu", uglavnom u obliku budućih tehnologija poput malih modularnih reaktora (SMR) i fuzijskih reaktora, navodi se u dokumentu.

Rumunija očekuje lavovski deo cilja EU za skladištenje CO2

BRISEL - Bukurešt ima obavezu da obezbedi 10,3 miliona tona godišnjeg kapaciteta za skladištenje CO2 u skladu sa Zakonom EU o neto nultoj industriji (NZIA), što predstavlja oko 20% cilja EU do 2030. godine, prema brojkama koje je u Briselu objavio nacionalni regulator zemlje.

NZIA, usvojen prošle godine, uključuje cilj cele EU da se postigne kapacitet ubrzgavanja od 50 miliona tona CO2 godišnje do 2030, uz zakonsku obavezu proizvođača nafte i gasa da doprinesu cilju, na osnovu udela u proizvodnji u 2020-24.

„Pod NZIA-om imamo jednu od najvećih obaveza u EU, od oko 10 miliona tona CO2, za koju se spremaju naše nacionalne kompanije“, rekao je stručnjak nacionalnog regulatora na događaju organizovanom u Briselu, prenosi portal *Karbon puls*.

Britanski energetske regulator ubrzava ulaganja u mrežu od 5 milijardi evra

LONDON - Britanski energetske regulator Ofgem odobrio je pristup za skoro 4 milijarde funti (4,8 milijardi evra) ulaganja za ključnu opremu za prenos i usluge u Ujedinjenom Kraljevstvu, javlja 24. marta portal *Enerdata*.

U okviru Ofgemovog novog Naprednog mehanizma nabavke, regulator očekuje da će deblokirati lance snabdevanja tako što će omogućiti britanskim operatorima prenosa električne energije da kupe osnovnu opremu pre nego što bude potrebna.

Odobreni projekti bi trebalo da omoguće nabavke opreme čim se obezbedi plansko odobrenje, izbegavajući kašnjenja, kontrolišući troškove i privlačeći međunarodne investicije.

Mehanizam bi trebalo da pomogne da se započne oko 80 projekata prenosa za koje se procenjuje da će biti potrebni za postizanje cilja nultih emisija CO2 u Britaniji do 2030.

Ova avansna mera je model koji bi se u budućnosti mogao proširiti na razvoj drugih područja energetskog sektora, piše portal.

Evropska komisija razmatra izmene energetske zakona radi pomaganja ugroženim industrijama

BRISEL – Evropska komisija razmatra izmene energetske zakona EU kao deo svog sledećeg paketa predloga za smanjenje regulatornog tereta za ugrožene industrije, rekli su 27. marta za **Rojters** upućeni izvori.

Brisel je pokrenuo akciju uklanjanja slojeva propisa za koje evropska preduzeća kažu da ih stavljaju u nepovoljan položaj u odnosu na Kinu i Sjedinjene Države.

Nakon što je prošlog meseca objavila prvi paket predloga takozvanog "omnibusa pojednostavljenja" kako bi se smanjila pravila izveštavanja o održivosti, Komisija sada procenjuje načine pojednostavljenja energetske pravila EU, kaže pet izvora koji poznaju planove.

Razgovori su u ranoj fazi, ali bi mogli biti deo omnibus paketa za obuzdavanje regulatornog tereta za mala i srednja preduzeća koja bi trebalo da budu objavljena u aprilu. Međutim, dva izvora su rekla da se očekuje da će ovaj paket biti odložen do maja.

Tri izvora su rekla da je direktiva EU o energetske efikasnosti među politikama koje se ocenjuju.

Direktiva postavlja obavezujuće ciljeve za blok da smanji potrošnju energije. Od kompanija se zahteva da revidiraju svoju potrošnju energije, a veće firme moraju postaviti planove za upravljanje svojom potrošnjom.

Jedan od izvora je rekao da Komisija takođe razmatra potencijalno pojednostavljenje jedne od glavnih politika bloka u pogledu klimatskih promena, njegovog zakona o obnovljivoj energiji, koji postavlja obavezujuće ciljeve za zemlje da prošire upotrebu obnovljive energije.

Portparol Evropske komisije odbio je da odgovori da li će sledeći omnibus paket biti usmeren na evropska energetska pravila.

Težnja da se smanji birokratija ima snažnu podršku industrije, koja se žali da propisi ubijaju konkurentnost i resurse, odvlačeći sredstva od ulaganja u inovacije.

Ali planove su kritikovali neki investitori, levo orijentirani zakonodavci i aktivisti, koji su rekli da će prvi talas omnibus predloga oslabiti korporativnu odgovornost i stvoriti nestabilno investiciono okruženje ukidanjem nedavno dogovorenih zakona.

Komisija obećava da će spasiti proizvođače čelika iz EU

BRISEL - Evropska komisija je obećala da će rešiti bezbroj trgovinskih izazova s kojima se suočava evropska industrija čelika kojoj je komisija predstavila strategiju spasavanja 19. marta, ali je ponudila nekoliko detalja o tome kako bi ta pomoć mogla doći.

Akcioni plan za čelik i metale predlaže različite regulatorne popravke, obećava novi štit od jeftinog uvoza i razmatra stvaranje vodećih tržišta kako bi se osigurala prodaja. Uspeh će, međutim, zavistiti od implementacije i brzine delovanja, piše **Euractiv**.

Ključni detalji ovih akcija tek treba da budu odlučeni, a strategija za smanjenje troškova energije za sektor – koji su veći u Evropi nego kod mnogih konkurenata drugde u svetu – na kraju se oslanja na neobavezujuće smernice koje guraju zemlje članice EU da preduzmu akciju.

"Ove smernice su jako potrebne, ali to znači da bi ispravna implementacija onoga što je potrebno između država članica EU mogla postati fragmentirana ili se možda uopšte neće učiniti", rekao je za Euractiv Leon de Graf iz briselskog konsultanta Održivi javni poslovi.

Analiza EU trebalo bi da bude objavljena u naredna tri meseca, navodi se u planu, dok će do kraja godine biti objavljen zakonski predlog za proširenje opsega CBAM-a na "određene proizvodne procese koji intenzivno koriste čelik i aluminijum".

Ti planovi će biti zajedno sa strategijom protiv zaobilaženja usmerenom na zemlje zagađivače koje svoje najčistije proizvode guraju prema Evropi bez dekarbonizacije ostatka proizvodnje ili zelenih prljavih proizvoda.

Lobi EU hemijske industrije traži od Komisije plan spašavanja od 10 tačaka

BRISEL - Lobistička grupacija hemijske industrije EU, Cefic, iznela je u utorak Evropskoj komisiji plan spašavanja od 10 tačaka, prenosi 25. marta **Euractiv**.

Lista želja lobija objavljena nakon sastanka sa komesarom za industriju u Evropskoj komisiji, Stefanom Sežurneom, počinje od konstatacije na je ova evropska industrija "pribijena uza zid" i u opasnosti od potpunog kolapsa ako se ne preduzmu hitne mere.

Cefic želi, pored ostalog, da EU ponudi „trenutno olakšanje“ za troškove energije, uključujući i smanjenje dela troškova CO2 ugrađenog u račun za električnu energiju iz proizvodnje organskih hemikalija.

Bugarska zbog kašnjenja gubi 600 miliona evra iz Plana oporavka

SOFIJA - Bugarska vlada najavila je da će se odreći 600 miliona evra bespovratnih sredstava EU za projekte u okviru Plana oporavka, priznajući da ne može da nadoknadi kašnjenje i završiti ih do 2026. godine, prenosi **Euractiv**.

Najskuplji projekat je projekat geotermalne toplote i električne energije vredan 172 miliona evra koji je najsiromašnija zemlja EU ostavila netaknutom u poslednje tri godine.

Vlada takođe odustaje od velikog projekta izgradnje novih vodovodnih mreža u malim gradovima do 10.000 stanovnika. Vlasti u Sofiji kažu da odustaju od finansiranja EU uprkos ogromnim problemima sa starom vodovodnom mrežom, zbog koje su mnoga mesta u severnoj Bugarskoj tokom leta ostala sa ograničenim pristupom vodi za piće.

DOSIJE: ACER -Tržište energetskog tržišta EU je na raskrsnici

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) postavlja pitanje može li tržište u potpunosti da iskoristi obnovljive izvore energije i smanji oslanjanje na fosilna goriva dok istovremeno nastoji da reguliše oscilacije cena.

U svom izveštaju o praćenju tržišta električne energije i gasa za 2024. godinu, ACER ukazuje na vrhunac za 2024. povećanje solarne proizvodnje od 41 TWh, što omogućava da obnovljiva energija čini više od jedne trećine proizvodnje električne energije u EU u godini.

Početak 2024. takođe je bio vredan pažnje zbog pada cena energije od 16% na neke od najnižih od 2021. godine – iako uz regionalne razlike – s prosečnim cenama gasa od 34 €/MWh i električne energije 81 €/MWh, zahvaljujući snažnoj ponudi obnovljivih izvora energije i nuklearnom oporavku u Francuskoj.

Štaviše, nefleksibilna proizvodnja je održavala cenu električne energije, što je dovelo do 50% povećanja negativnih cena.

Međutim, postoje stalne ranjivosti, posebno u vezi sa gasom, jer se Evropa i dalje u velikoj meri oslanja na uvezeni gas zbog svoje izloženosti globalnim tržišnim uslovima – nova realnost za tržišta gasa EU, ističe ACER.

Takođe, dok su negativne cene rasle, bile su neravnomerno raspoređene po regijama i tokom cele godine.

Pregled takođe ukazuje na razvoj odnosa između električne energije i gasa. Rast obnovljivih izvora energije istisnuo je proizvodnju uglja i gasa, ali je potražnja za fleksibilnim snabdevanjem gasom porasla – pad od 3% u osnovnom opterećenju, ali za 10% u vršnom opterećenju.

Ova interakcija se takođe odražava u dinamici cena s upravljanjem promenljivosti cena izazvanim fluktuacijama cena gasa i varijabilnosti obnovljivih izvora energije i troškovima energetskog sistema i dalje značajan izazov, dodaje ACER.

Na primer, skoro tri četvrtine dana, varijacije cene električne energije u toku dana dostizale su 50 evra ili više.

U decembru su zbog epizode "dunkelflaute" (mala ili beznačajna proizvodnja iz OIE) u Nemačkoj cene električne energije porasle na skoro €1.000 MWh - daleko iznad godišnjeg proseka od 81 EUR/MWh.

ACER takođe napominje da potreba za integracijom tržišta električne energije raste brže od stvarnog napretka koji je postignut, čime se ne uspeva premostiti jaz koji podriva efikasnost i stabilnost tržišta.

Rastući troškovi modernizacije mreže takođe stvaraju pritisak, zahtevajući efikasne i koordinisane investicije za održavanje sigurnosti snabdevanja bez povećanja računa za energiju.

Ovi trenutni tržišni uslovi, sa čestim i značajnim oscilacijama cena, podržavaju primenu fleksibilnih rešenja, ali zahtevaju da se uklone barijere za njihovu primenu.

Inače, fosilna goriva, posebno gas i ugalj, ostaju neophodna za zadovoljavanje vršne potražnje za električnom energijom.

Rešavanje izazova

ACER ukazuje da je za postizanje energetske ciljeve EU potreban ciljni pristup.

Trebalo bi ciljati nove pokretače tranzicionih troškova, uz kontrolu rasta investicija u mrežu kroz bolje mrežne tarife i podsticaje za kapacitete „efikasnost na prvom mestu“, osiguravajući da nadogradnja infrastrukture bude isplativa i izbegne "nasukana" sredstva.

Šeme podrške za kapacitet, fleksibilnost i obnovljive izvore energije treba da budu osmišljene tako da ostanu pristupačne uz održavanje dugoročne energetske sigurnosti.

Energetsku efikasnost i fleksibilnost treba iskoristiti, uz korišćenje centralizovanih i lokalnih rešenja fleksibilnosti, uključujući odgovor na potražnju, električna vozila i skladištenje baterija, kako bi se optimizovala upotreba sistema.

Ove tehnologije pomažu u stabilizaciji ponude i potražnje, smanjuju volatilitet cena i jačaju ukupnu otpornost mreže, posebno u periodima špica.

Integraciju energetske tržišta takođe treba proširiti, uz prekograničnu upotrebu resursa, posebno obnovljive proizvodnje, kako bi se poboljšala fleksibilnost i sigurnost snabdevanja.

Međusobnu povezanost treba ojačati kako bi se održali raspoloživi međuzonski kapaciteti, smanjilo oslanjanje na fosilna goriva i izgradilo poverenje u funkcionalna evropska energetska tržišta.

Gledanje unapred

U godini koja je pred nama, fokus se sada pomera na pomoć pri utiranju i navigaciji puta ka čistom, sigurnom i konkurentnom energetske sistemu, rešavanju kompromisa kako se oni pojavljuju, navodi ACER.

U budućnosti, ojačana prekogranična saradnja ključna je za izgradnju političke poverenja i usklađivanje regionalnih energetske tržišta.

Pametnije uvođenje i veće korišćenje obnovljivih kapaciteta, koji idu ruku pod ruku sa fleksibilnošću, neophodni su kako bi se zadovoljila rastuća potražnja i smanjila zavisnost od fosilnih goriva.

Ubrzavanje primene vetra, solarne energije i skladištenja baterija trebalo bi da pokrene ovu tranziciju.

Efikasna ulaganja u mrežu zahtevaće sveobuhvatno planiranje kako bi se poboljšala efikasnost i sigurnost, integrisala obnovljiva energija, kao i osigurala isplativa modernizacija mreže.

Mehanizmi podsticaja su ključni za promovisanje resursa fleksibilnosti i podsticanje inovacija.

ACER izveštava da planira da podrži svako od ovih područja praćenjem i preporukama, zajedno sa smernicama o planovima distributivne mreže i strategijom potreba za fleksibilnošću, koja bi trebalo da bude objavljena u julu.